

Fremsat den 13. april 2012 af finansministeren (Bjarne Corydon)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister, lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge, lov om folkeskolen og sundhedsloven

(Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere for så vidt angår anmeldelse af flytning, ansøgning om plads i dagtilbud, indskrivning i folkeskole og skolefritidsordning samt ansøgning om sundhedskort og EU-sygesikringskort)

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Ministeriet for Børn og Undervisning

§ 1

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 878 af 14. september 2009, som ændret ved § 35 i lov nr. 1536 af 21. december 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 12, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Flytning skal anmeldes ved anvendelse af den digitale flytteløsning, som tilflytningskommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Flytteanmeldelser, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog 3. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at anmeldelsen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at flytteanmeldelser, der kan indgives på anden måde end ved digital anmeldelse, skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket.«

2. I § 12 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

3. I § 21, stk. 5, ændres »§ 12, stk. 3-6« til: »§ 12, stk. 3, 4. pkt., og stk. 4-6«.

4. I § 26, stk. 5, ændres »§ 12, stk. 3-6« til: »§ 12, stk. 3, 4. pkt., og stk. 4-6«.

§ 2

I lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 668 af 17. juni 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 275 af 5. april 2011, foretages følgende ændringer:

1. § 23, stk. 4, ophæves.

2. § 27, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, herunder for ansøgning om optagelse, jf. dog § 27 a.«

3. Efter § 27 indsættes før overskriften før § 28:

»§ 27 a. Ansøgning om optagelse til en plads i dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har delegeret optagelseskompetencen til en selvejende eller udliciteret daginstitution eller en privat dagpleje, jf. § 26, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen efter aftale med institutionen beslutte, at ansøgning skal ske digitalt til den enkelte daginstitution eller private dagpleje. Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1.

Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 3

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 998 af 16. august 2010, som ændret ved § 2 i lov nr. 1569 af 21. december 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 37 indsættes:

»§ 38. Ansøgning om indskrivning af børn i folkeskolen og om optagelse af børn i skolefritidsordning skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt., skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

§ 4

I sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, som senest ændret ved lov nr. [XX af] 2012, foretages følgende ændringer:

1. I overskriften til kapitel 3 indsættes efter »loven«:

»og udstedelse af EU-sygesikringskort«

2. § 12 affattes således:

»§ 12. Kommunalbestyrelsen udsteder et bevis til personer, der har ret til ydelser efter loven. Beviset gælder som dokumentation for retten til ydelser efter loven, jf. dog stk. 5.

Stk. 2. Ansøgning om de i stk. 1 omhandlede beviser og om EU-sygesikringskortet, der udstedes med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden, som er adressat for meddelelsen.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 2. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 5. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter nærmere regler om, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen udfærdiger bevis til personer omfattet af § 8, stk. 2, og § 10, samt i hvilket omfang beviset anvendes til dokumentation for ret til ydelser efter loven.

Stk. 6. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter nærmere regler om udformning, anvendelse, indhold, udstedelse og inddragelse af de i stk. 1 og 5 omhandlede beviser samt om opkrævning af gebyr for udstedelse og fornyelse af beviser efter stk. 1. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter nærmere regler om udstedelse og inddragelse af de i stk. 2 omhandlede EU-sygesikringskort.«

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. december 2012.

Stk. 2. Loven finder alene anvendelse for ansøgninger, anmeldelser og indberetninger mv., der indgives den 1. december 2012 og senere.

§ 6

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Lovforslagets formål og baggrund*
 - 2.1 Målsætningen om digital kommunikation mellem borgere og det offentlige
 - 2.2 Gradvis indførelse af obligatorisk digital selvbetjening - Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi
3. *Forholdet til anden relevant lovgivning*
 - 3.1 Grundlæggende forvaltnings retlige principper
 - 3.2 Persondatabeskyttelse
4. *Lovforslagets hovedindhold*
 - 4.1 Lovforslagets udformning
 - 4.2 Generelt for obligatorisk digital selvbetjening
 - 4.3 Hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem
 - 4.4 De konkrete områder omfattet af lovforslaget
5. *Økonomiske konsekvenser for det offentlige*
6. *Administrative konsekvenser for det offentlige*
7. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
8. *Administrative konsekvenser for borgerne*
9. *Miljømæssige konsekvenser*
10. *Forholdet til EU-retten*
11. *Hørte myndigheder og organisationer m.v.*
12. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at indføre hjemmel til at stille krav om, at borgerne fra slutningen af 2012 skal anvende digitale selvbetjeningsløsninger på udvalgte områder ved henvendelse til det offentlige. De udvalgte områder hører under Økonomi- og Indenrigsministeriet, Ministeriet for Børn og Undervisning samt Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Lovforslaget er et led i realiseringen af regeringens målsætning om, at al kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015, hvilket fremgår af regeringsgrundlaget »Et Danmark, der står sammen« (oktober 2011).

Dette indebærer, at papirblanketter og brevpost udfases frem mod 2015.

Det er målet, at de offentlige myndigheder i 2015 modtager mindst 80 pct. af alle ansøgninger, anmeldelser og indberetninger mv. fra borgerne digitalt. Det vurderes, at det ikke vil være praktisk gennemførligt med 100 pct. Der skal tages hensyn til borgere, der for eksempel ikke har mulighed for at tilegne sig it-kompetencer samt borgere med særlige behov, herunder hensynet til ældre, handicappede, demente, socialt udsatte, udenlandske borgere i Danmark og danskere med bopæl i udlandet. Der skal endvidere tages hensyn til

de borgere, der ikke kan anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, eksempelvis fordi de ikke kan få en digital signatur. Der vil endvidere være områder eller dele af områder, hvor det ikke giver mening at digitalisere.

Det er hensigten, at det for borgerne frem mod 2015 bliver obligatorisk at bruge de digitale selvbetjeningsløsninger i den skriftlige kommunikation med de offentlige myndigheder i forbindelse med ansøgninger, anmeldelser, indberetninger mv. Digital selvbetjening bliver således den primære kommunikationskanal.

Målet er at udfase papirblanketter og formularer, sådan at alle borgere betjener sig selv ved hjælp af den digitale løsning, som den offentlige myndighed stiller til rådighed. Der vil blive tale om en gradvis overgang, efterhånden som der er brugervenlige digitale løsninger tilgængelige på stadig flere områder.

Målet er at effektivisere den offentlige sektor ved at sikre en bedre ressourceudnyttelse samtidig med, at borgerne oplever en bedre service.

Det er afgørende, at der er god hjælp at hente for de borgere, der ikke kan bruge de digitale løsninger eller på anden vis har brug for støtte.

Det skal være muligt i særlige tilfælde at tage højde for visse personer eller situationer og sikre, at disse betjenes på

anden vis end ved digital selvbetjening. Herved sikres det, at alle borgere, også de der ikke må forventes at kunne benytte digitale selvbetjeningsløsninger, fortsat kan komme i kontakt med de offentlige myndigheder. Det er kommunen, der, under hensynstagen til den enkelte borgers behov, anviser hvilken kommunikationskanal, borgere, der ikke ansøger digitalt, vil skulle anvende. Disse borgere får dermed samme muligheder for at blive betjent som de borgere, der selv eller ved hjælp er i stand til at anvende de digitale løsninger.

Realiseringen af målsætningen om, at ansøgninger, anmeldelser og indberetninger mv. fra borgere til det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015, forudsættes at ske i årlige bølger, hvor flere og flere områder gøres obligatorisk digitale. På den måde sikres det blandt andet, at de områder, hvor borgerne er mest it-parate, og hvor der findes den største modenhed af såvel it-løsninger som modenhed hos myndighederne, overgår først til obligatorisk selvbetjening.

Regeringen, KL og Danske Regioner har i 2011 udarbejdet en samlet analyse og truffet beslutning om at igangsætte første bølge, dvs. områder der overgår til obligatorisk digital selvbetjening i 2012. Der udestår et analysearbejde med anden, tredje og fjerde bølge (områder der overgår i henholdsvis 2013, 2014 og 2015).

De områder, der er udvalgt til at være omfattet af dette lovforslag, er områder, hvor der allerede findes digitale løsninger, som kan anvendes frivilligt i dag, og hvor borgerne i vid udstrækning vurderes at være it-parate. Det vurderes derfor, at det er muligt for de enkelte ministerområder at indføre obligatorisk digital selvbetjening på disse områder.

Loven skal sikre en hjemmel på de enkelte ministerområder til, at den offentlige myndighed kan kræve, at borgerne anvender de digitale selvbetjeningsløsninger, som den offentlige myndighed stiller til rådighed. Det foreslås samtidig, at det fremgår direkte af loven, at hvor særlige forhold gør sig gældende, skal borgeren i det enkelte tilfælde kunne ansøge, anmelde eller indberette mv. på anden vis end digitalt. Loven skal være med til at sikre, at der ikke er forhold og formkrav i lovgivningen, der hindrer, at kommunikationen kan foregå digitalt.

Følgende områder er omfattet af lovforslaget:

På Økonomi- og Indenrigsministeriets område drejer det sig om obligatorisk digital selvbetjening i forbindelse med, at en person skal anmelde indenlandsk flytning.

For Ministeriet for Børn og Undervisning er der tale om at indføre obligatorisk digital selvbetjening i forbindelse med, at forældre ansøger om at få deres barn opskrevet til plads i dagtilbud.

Ministeriet for Børn og Undervisning har endvidere ansvaret for håndtering af indmeldelse i skole. Her foreslås det, at når et barn skal starte i skole ved skolestart skal indmeldelse ske digitalt ved brug af den eller de digitale løsninger, som kommunen stiller til rådighed. På Ministeriet for Børn og Undervisnings område foreslås det endvidere at indføre obligatorisk digitalisering, når et skolebarn skal indmeldes i en skolefritidsordning (SFO).

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har ansvaret for sundhedsloven, hvorefter kommunalbestyrelsen kan udstede et sundhedskort («det gule kort») til personer, der har ret til ydelser efter sundhedsloven. Det foreslås nu, at gøre det obligatorisk at ansøge digitalt om nyt sundhedskort. Med dette lovforslag gøres det også obligatorisk at ansøge digitalt om et blåt EU-sygesikringskort. EU-sygesikringskortet dokumenterer danske sikredes ret til medicinsk nødvendig sygehjælp under ophold i et andet EU-/EØS-land eller i Schweiz.

Lovforslaget er udformet som en samlelov, der i forslagets §§ 1-4 fastslår, at ansøgning, anmeldelse og indberetning mv. på de pågældende ministerområder fremover skal ske ved digital selvbetjening. Samtidig slås det fast, at i visse særlige tilfælde har borgeren ret til at ansøge på anden vis end digitalt.

2. Lovforslagets formål og baggrund

2.1 Målsætningen om digital kommunikation mellem borgere og det offentlige

For at sikre en effektiv ressourceudnyttelse og at Danmark fortsat kan være førende som informations- og kommunikationssamfund, skal digital kommunikation mellem det offentlige og borgerne udbredes til alle relevante områder, således at al relevant skriftlig kommunikation mellem borgerne og de offentlige myndigheder foregår digitalt senest ved udgangen af 2015. Den enkelte borger vil derfor som alt-overvejende hovedregel ikke længere kunne vælge at anvende papirblanketter, personligt fremmøde, telefonisk henvendelse mv. ved ansøgning, anmeldelse, indberetning og lignende til det offentlige. Det er visionen i langt videre omfang end hidtil at anvende digitalisering til at forny den offentlige sektor og gøre den mere effektiv samtidig med, at borgeren oplever en serviceforbedring.

Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 fra august 2011, »Den digitale vej til fremtidens velfærd«, indeholder 12 fokusområder. Det fremgår blandt andet heraf, at det skal være slut med papirblanketter og brevpost. Fokusområde 1, »Effektiv digital kommunikation med borgerne«, har som mål, at alle borgere betjener sig selv på nettet, at alle borgere får en digital postkasse i 2014, samt at der skal være hjælp at hente for borgerne. Det fremgår endvidere af digitaliseringsstrategien, at der skal udfærdiges lovgivning om obligatorisk digital selvbetjening, digitale breve samt principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Digitaliseringsstrategien er udarbejdet i samarbejde mellem den daværende VK-regering, KL og Danske Regioner. Regeringen har tilsluttet sig den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi som grundlag for det videre arbejde med digitalisering. Lovforslaget er udarbejdet i nært samarbejde mellem de ministerier, der er ansvarlig for de enkelte områder, der er omfattet af loven.

Det er hensigten at sikre hurtigere og mere brugervenlig kommunikation mellem borgerne og myndighederne, hurtig, fleksibel og effektiv service fra myndighederne og en optimering af arbejdsgange og processer hos myndighederne. Ved at gøre kommunikationen obligatorisk digital kan ma-

nuelle rutiner og papirhåndtering fjernes, så der frigives tid og ressourcer hos det offentlige, hvorved kommunikationen mellem parterne smidiggøres. Borgerne opnår samtidig en serviceforbedring ved anvendelse af brugervenlige digitale løsninger.

Overgangen til obligatorisk digital kommunikation forventes at få den positive effekt, at borgerne i videre omfang benytter andre digitale løsninger og derved bliver bedre til at anvende it og digitale løsninger generelt. Det forventes, at borgerne vil opleve en mere fleksibel service, når borgerne kan anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, når det passer dem bedst, det vil sige hele døgnet rundt alle ugens syv dage. Dette forventes tillige at medføre, at de øvrige digitale løsninger, der blandt andet stilles til rådighed for borgerne på den fællesoffentlige borgerportal borger.dk, i stigende grad vil blive benyttet.

Det er som nævnt ovenfor hensigten, at mindst 80 pct. af borgernes ansøgninger, anmeldelser, indberetninger m.v. til de offentlige myndigheder foregår ved digital selvbetjening i 2015. Det er ligeledes hensigten, at mindst 80 pct. af alle breve fra det offentlige sendes digitalt fra udgangen af 2014, hvor alle borgere ifølge forudsætningerne i digitaliseringsstrategien skal have en digital postkasse. For virksomheder er det forventningen, at det bliver obligatorisk at have en digital postkasse i løbet af 2013, og at virksomhederne skal foretage ansøgninger, anmeldelse og indberetninger digitalt allerede ved udgangen af 2012, jf. afsnit 2.2 *Gradvis indførelse af obligatorisk digital selvbetjening*.

Dette lovforslag er et af elementerne i udmøntningen af digitaliseringsstrategien, der igangsætter overgangen til digital selvbetjening. Det er desuden hensigten, at finansministeren i folketingssamlingen 2011/12 fremsætter et lovforslag om offentlig digital post, der vedrører indførelse af en digital postkasse hos borgere og virksomheder til brug for de offentlige myndigheders digitale post til disse. Det er tillige hensigten at arbejde videre med principper for digitaliseringsklar lovgivning for at sikre, at ny lovgivning fremadrettet fuldt ud udnytter muligheder ved digitalisering, herunder for eksempel data-genbrug, straks-afgørelser, digital selvbetjening mv.

2.2 *Gradvis indførelse af obligatorisk digital selvbetjening*

Overgangen til digital kommunikation indebærer en række aktiviteter, som strækker sig over perioden 2012-2015. For at smidiggøre overgangen til digital kommunikation er det regeringens hensigt at indføre obligatorisk digital kommunikation gradvist i årene 2012-2015 på udvalgte områder i takt med, at de juridiske forudsætninger og tekniske løsninger kommer på plads. Implementeringen af den trinvis overgang til obligatorisk selvbetjening tilrettelægges i fire bølger.

Dette lovforslag vedrører første bølge og omfatter kun de områder, hvor der i 2012 indføres pligt for borgerne til at ansøge, anmelde og indberette mv. digitalt, og hvor der ikke i forvejen er lovhjemmel til at kræve, at borgerne skal anvende de digitale selvbetjeningsløsninger. Det drejer sig om anmeldelse af indenlandsk flytning, opskrivning til dagtil-

bud, indskrivning i skole og opskrivning til SFO, ansøgning om sundhedskort og det blå EU-sygesikringskort.

De øvrige områder, som er omfattet af første bølge, er områder indenfor SKAT, tilbagebetaling af SU-lån, mitUddannelseskort, betaling for jagttegn, jagtprøve og riffelprøve samt aktiviteter på Naturstyrelsens arealer og book en lejrplads. På disse områder har de relevante fagministerier oplyst, at de har vurderet, at der ikke er behov for lovændringer for at indføre obligatorisk digital selvbetjening i 2012.

Vurderingen af den tidsmæssige indfasning af de områder, der er omfattet i 2012, er blandt andet foretaget på baggrund af målgruppernes generelle it-parathed, om der eksisterer en velfungerende selvbetjeningsløsning, graden af standardisering og den samlede henvendelsesvolumen på området. På de fleste af de områder, der er omfattet af første bølge, findes der således allerede i dag digitale løsninger, som borgerne kan anvende frivilligt. De områder, der er omfattet, har en meget høj grad af digital anvendelse. I mange kommuner er ifølge KL op mod 90 pct. af ansøgningerne digitale, mens landsgennemsnittet på tværs af kommunerne er på mellem 50-75 pct.

På virksomhedsområdet er der allerede på en række områder indført obligatorisk digital kommunikation blandt andet ved lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, der hovedsagelig omhandler obligatorisk digital kommunikation mellem virksomheder og det offentlige. Det er endvidere forventningen, at erhvervs- og vækstministeren i 2012 fremsætter endnu en samlelov på virksomhedsområdet, der indfører obligatorisk digital kommunikation på en lang række nye områder.

Obligatorisk digital kommunikation er endvidere indført på skatteområdet ved lov nr. 545 af 26. maj 2010. Skatteforvaltningsloven giver skatteministerens hjemmel til at indføre obligatorisk digital kommunikation område for område, efterhånden som dette findes hensigtsmæssigt. SKAT har udstedt en bekendtgørelse, der giver hjemmel til at kræve obligatorisk digitalisering af borgere med den særlige type af indkomstforhold, som gøres obligatorisk digital på indberetning og selvangivelse.

På SU-området er det allerede efter SU-loven obligatorisk at indgive ansøgninger digitalt.

Ligeledes er det på Beskæftigelsesministeriets område obligatorisk at anvende jobnet.dk til løbende at registrere, at den ledige står til rådighed for arbejdsmarkedet.

For så vidt angår de forhold på Miljøministeriets område, der er omfattet af første bølge, herunder på jagt- og vildtforvaltningslovens område, har Folketinget vedtaget lov nr. 1273 af 21. december 2011 om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om planlægning og forskellige andre love (Digital annoncering, obligatorisk digital kommunikation, afskæring af klageadgang m.v.).

På Social- og Integrationsministeriets område er der i lov om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark fastsat en bestemmelse, der blandt andet bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation mellem borgeren og Udbetaling Danmark. Be-

stemmelsen foreslås videreført i det af Social- og Integrationsministeriet fremsatte lovforslag med en redaktionel ændring i forslag (L 86) til lov om Udbetaling Danmark, der er fremsat i februar 2012. Det samtidigt fremsatte forslag (L 87) til lov om ændring af forskellige love som følge af etableringen af Udbetaling Danmark og om ophævelse af lov om ændring af regler for statens udbetaling af refusion af kommunernes udgifter i henhold til den sociale pensions- og bistandslovgivning m.v. (Fordeling af myndighedsansvaret mellem kommunerne og Udbetaling Danmark m.v.), indeholder lignende bestemmelser. Bestemmelserne på Social- og Integrationsministeriets område vil ifølge ministeriet blive udmøntet i overensstemmelse med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

Danskernes it-parathed

Der gennemføres løbende undersøgelser af danskernes digitale kompetencer. Danmarks Statistik måler således årligt, hvor it-parate befolkningen i alderen 16 til 89 år er, og tallene viser, at stadig flere bruger nettet. På et år - fra 2010 til 2011 - var der således ca. 100.000, der fik deres debut på internettet. I 2011 var der 73 pct. af de 16 til 89-årige, der brugte nettet hver dag, og 9 pct. der brugte det mindst en gang om ugen.

Siden 2008 har der været en støt stigning i brugen af det offentlige hjemmesider og muligheden for at indsende oplysninger til det offentlige digitalt, ligesom der også er stadig flere, der benytter netbank.

Denne udvikling vidner om, at en stor del af danskerne i vidt omfang er parate til digital kommunikation med det offentlige.

Overgangen til obligatorisk digitalisering kan være forbundet med særlige udfordringer for visse borgere. Det gælder den ældre del af befolkningen, hvor der er forholdsvist flest, der ikke har digitale kompetencer, men også andre grupper er udfordrede. For at lette overgangen til brug af obligatorisk digitale løsninger er der behov for målrettet information og adgang til hjælp, hvilket er nærmere beskrevet nedenfor under afsnit 4.2 *Hjælp og vejledning*. Endvidere vil der være behov for i særlige situationer at give borgerne mulighed for at ansøge på en anden måde end ved anvendelse af de digitale løsninger. Hvilke tilfælde, der kan betragtes som særlige, er nærmere beskrevet nedenfor under afsnit 4.2 *Særlige forhold*.

Implementeringen af målsætningen i 2013-2015

Indfasningen af andre opgaveområder til fuld digital kommunikation fastlægges i samråd med de relevante fagministerier, KL og Danske Regioner. Det er dog i 2013 forudsat, at der indfases en større mængde opgaver med en betydelig større volumen end i 2012, så det bliver muligt at realisere et væsentligt potentiale i 2014 og frem.

Erfaringerne fra første bølge vil blive nyttiggjort i forbindelse med udvikling og implementering af løsninger i de efterfølgende bølger.

Den årlige indfasning af obligatorisk digitalisering drøftes i de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen, KL og Danske Regioner samt i forbindelse med fremsættelse af finanslovsforslag.

3. Forholdet til anden relevant lovgivning

3.1 Grundlæggende forvaltningsretlige principper

Lovforslaget ændrer ikke på grundlæggende forvaltningsretlige regler eller principper udover indførelse af formkravet om anvendelse af de digitale løsninger.

Det foreslåede krav om, at ansøgning, anmeldelser, indberetninger mv. skal ske digitalt til den offentlige myndighed, er en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige udgangspunkt om, at der er formfrihed for borgeren til at henvende sig til offentlige myndigheder, som borgeren vil. Dette følger blandt andet af lovbemærkningerne til Forvaltningslovens § 32 a, jf. L 72 2001/2, hvoraf det fremgår, at borgerne som udgangspunkt, det vil sige, hvor der ikke i lovgivningen er fastsat særlige formkrav, har ret til at henvende sig til forvaltningen i den form, de selv ønsker, forudsat at forvaltningen teknisk er i stand til at modtage henvendelser i denne form.

Forvaltningslovens § 32 a giver mulighed for, at vedkommende minister kan fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor, herunder fravige formkrav i lovgivningen, der hindrer anvendelsen af digital kommunikation. Forvaltningslovens § 32 a åbner imidlertid alene op for, at der kan fastsættes regler, der giver borgeren en ret til at kommunikere digitalt med det offentlige, men ikke mulighed for at fastsætte en pligt for borgeren til at kommunikere digitalt. Derfor foreslås det med dette lovforslag at etablere hjemmel til at kræve, at det bliver obligatorisk for borgerne at anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, som kommunerne stiller til rådighed på de pågældende områder.

Hvis en ansøgning, anmeldelse eller indberetningsform er mangelfuld (på grund af manglende anvendelse af den obligatoriske selvbetjeningsløsning) har myndigheden pligt til at vejlede borgeren om, hvorledes manglerne kan afhjælpes, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 1. Kun hvis borgeren, f.eks. inden for en fastsat frist, ikke har rettet op de mangler, den pågældende ved vejledning er gjort opmærksom på, kan ansøgningen mv. afvises eller oplysningerne anses for ikke at være modtaget. En afvisning af at tage en sag under realitetsbehandling er en afgørelse. En sådan afgørelse om afvisning vil normalt ikke hindre, at sagen senere genoptages, når en fyldestgørende ansøgning er indsendt.

På det kommunale område vil der som udgangspunkt ikke kunne klages til en anden administrativ myndighed over en afgørelse truffet af kommunalbestyrelsen, medmindre der er særskilt hjemmel hertil. De almindelige kommunale tilsynsmyndigheder vil kunne behandle en klagesag og bedømme, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen i den

konkrete sag. Sagen vil ligeledes kunne indbringes for Folketingets ombudsmand, ligesom der vil kunne anlægges sag ved de almindelige domstole.

Forvaltningslovens § 7 fastslår de offentlige myndigheders vejledningspligt. Lovforslaget ændrer ikke på denne pligt. Det er således de enkelte offentlige myndigheders pligt at informere om anvendelsen af de konkrete selvbetjeningsløsninger og i øvrigt i fornødent omfang som hidtil at yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde. Herunder vil de offentlige myndigheder skulle hjælpe borgere, der ikke har mulighed for at ansøge, anmelde og indberette på den måde, som myndigheden generelt anviser, på samme måde som myndigheden har pligt til det i dag.

Ifølge forvaltningslovens § 8 om partsrepræsentation har parter i afgørelsessager ret til at lade sig repræsentere eller bistå af andre. Borgerne vil kunne lade sig repræsentere i samme omfang som hidtil.

Folketingets Ombudsmand har i en udtalelse af 12. august 2011 (FOB 201112-1) om retten til partsrepræsentation i forhold til universiteters pligtmæssige digitale kommunikation med studerende udtalt, at der er to muligheder for at overholde forvaltningslovens § 8. Enten skal it-systemet udformes, så det er muligt for andre at bruge det på vegne af den studerende, eller også skal universitetet indføre mulighed for at blive undtaget for den pligtmæssige elektroniske kommunikation.

Det er hensigten, at de offentlige myndigheder tilrettelægger deres håndtering af de konkrete digitale selvbetjeningsløsninger, så der gives mulighed for partsrepræsentation i overensstemmelse med Folketingets Ombudsmands udtalelse.

For generelt at forenkle partsrepræsentation, således at eksempelvis borgere, der ikke selv kan kommunikere digitalt med det offentlige, fortsat kan ansøge, anmelde, indberette mv., vil der i 2012 blive udviklet en fællesoffentlig digital partsrepræsentationsløsning. Løsningen vil give mulighed for, at borgere kan overdrage partsrepræsentationskompetence til familie, venner og andre. Det er hensigten, at denne fuldmagtsløsning indeholder mulighed for såvel at kunne give en generel fuldmagt, som til at kunne give fuldmagt til, at en anden kan handle på vegne af borgeren i en konkret selvbetjeningsløsning. Et af elementerne er endvidere, at det skal være muligt at se, hvem der kan handle, og hvem der har handlet på vegne af borgeren. Den fællesoffentlige løsning forventes færdiggjort ultimo 2012. Løsningen vil herefter skulle implementeres decentralt i relevante selvbetjeningsløsninger. Det vil herefter være muligt at give andre fuldmagt til at forestå en digital selvbetjening.

Indtil der på de relevante løsningsområder er etableret digitale løsninger til håndtering af partsrepræsentation, håndteres partsrepræsentation som hidtil i overensstemmelse med forvaltningslovens § 8. Der kan således være tilfælde, hvor det ikke er muligt at afgive en fuldmagt digital, ligesom der kan være tilfælde, hvor den digitale selvbetjeningsløsning

ikke giver mulighed for, at andre kan handle på en borgers vegne. I disse tilfælde må afgivelse af fuldmagt og eventuelt også selve ansøgningen ske ikke-digitalt. Det er den enkelte myndigheds ansvar at oplyse tilstrækkeligt om dette, jf. udtalelse fra Folketingets Ombudsmand af 15. februar 2012 (2012-5) om partsrepræsentation ved de elektroniske selvbetjeningsystemer minSU og mitUddannelseskort.

3.2 Persondatabeskyttelse

Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) gælder blandt andet for behandling af personoplysninger, som helt eller delvist foretages ved hjælp af elektronisk databehandling. Persondataloven omfatter enhver form for information om en identificerbar fysisk person. De offentlige myndigheder vil, som det også er tilfældet i dag, skulle iagttage persondataloven ved deres virke og håndtering af oplysninger samt ved udvikling og implementering af digitale selvbetjeningsløsninger.

Efter persondatalovens § 41, stk. 3, skal den dataansvarlige og databehandleren træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at personoplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at personoplysninger kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

I medfør af persondatalovens § 41, stk. 5, har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning. Efter bekendtgørelsens § 14 må eksterne kommunikationsforbindelser kun etableres, hvis der træffes særlige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger.

Ifølge Datatilsynets vejledning nr. 37 af 2. april 2001 til ovennævnte bekendtgørelse gælder bekendtgørelsens § 14 enhver form for telekommunikation i forbindelse med behandling af personoplysninger, f.eks. forsendelse af oplysninger med telefax eller ekstern e-post, etablering af terminaladgang ved opkaldsmodem, adgang til oplysninger via myndighedens hjemmeside og etablering af internetadgang fra arbejdspladser på myndighedens interne net.

De særlige sikkerhedsforanstaltninger skal træffes efter myndighedens vurdering af sikkerhedsrisici i det konkrete tilfælde, herunder med hensyntagen til karakteren af de omhandlede oplysninger. Ved digital kommunikation til og fra de myndigheder, som er omfattet af dette lovforslag, vil reglerne i persondataloven kunne indebære, at der skal ske kryptering eller lignende af meddelelser, der indeholder personoplysninger, så uvedkommende ikke kan læse indholdet af meddelelsen.

Endvidere skal der ved brug af f.eks. NemID, digital signatur eller lignende gives sikkerhed for afsenders og modtagers identitet (autenticitet) og for, at meddelelsen ikke er blevet ændret undervejs (integritet).

Lovforslaget ændrer ikke herved.

4. Lovforslagets hovedindhold

4.1 Lovforslagets udformning

For at kunne pålægge borgerne pligt til at anvende de digitale selvbetjeningsløsninger ved ansøgning, anmeldelse og indberetninger mv. til det offentlige, skal dette være hjemlet i lov.

Lovforslaget er udformet som en samlelov, der i hver enkelt af de fire love fastsætter, at det som altovervejende hovedregel bliver obligatorisk at benytte de digitale selvbetjeningsløsninger på de udvalgte områder. Konsekvensen af, at en ansøgning, anmeldelse eller indberetning mv. ikke indgives digitalt, er, at den offentlige myndighed vil afvise ansøgningen, anmeldelsen, indberetningen mv. efter behørig vejledning, jf. ovenfor i afsnit 3.1 *Grundlæggende forvaltningsretlige principper*. Det foreslås, at det fastsættes direkte i lovene, at hvor særlige forhold gør sig gældende, vil borgeren dog kunne ansøge, anmelde eller indberette mv. på anden vis, jf. nedenfor i afsnit 4.2 *Særlige forhold*. Samtidig foreslås det, at det er kommunen, der beslutter, hvilken alternative kommunikationskanal en borger, der ikke ansøger digitalt, vil skulle anvende. Loven angiver de ændringer i særlovgivningen på ressortministeriernes områder, der er nødvendige for, at der på disse områder kan indføres krav om digital selvbetjening i 2012.

Det slås efter det foreslåede fast, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden, som er adressat for meddelelsen, jf. nedenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem*.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. december 2012. Kravet om anvendelse af de digitale løsninger, som myndighederne stiller til rådighed, indføres således pr. den 1. december 2012. Ligeledes skal de digitale løsninger være klar til at blive taget i brug på dette tidspunkt.

4.2 Generelt for obligatorisk digital selvbetjening

Det foreslås, at ansøgninger, anmeldelser og indberetning mv. som udgangspunkt ikke længere kan indgives eller sendes til myndigheden på papir, telefonisk eller ved personligt fremmøde, men alene kan foregå digitalt ved brug af de selvbetjeningsløsninger, som de pågældende offentlige myndigheder stiller til rådighed. Den primære kommunikationskanal bliver efter det foreslået de digitale selvbetjeningsløsninger, som kommunen stiller til rådighed.

Information

Borgerne skal kende de digitale muligheder og være trygge ved, at det er en god og sikker måde at kommunikere med det offentlige på. Det forudsættes, at de relevante myndigheder kommunikerer dette til borgerne.

Et af hovedbudskaberne kan blandt andet være, at det er trygt og sikkert at kommunikere digitalt med det offentlige. Der vil også kunne orienteres om, hvilke områder der efterhånden overgår til at være obligatorisk digitale, efterhånden som dette sker. Det er væsentligt at formidle, at borger.dk

tilbyder borgerne adgang til det offentlige oplysninger, selvbetjeningsløsninger og til borgerens digitale postkasse. Samtidig vil der kunne oplyses om, at der er mulighed for at få hjælp til at anvende de digitale løsninger såvel digitalt som ved telefonisk eller personlig henvendelse i borgerservicecentre eller eksempelvis på bibliotekerne.

Den enkelte offentlige myndighed vil skulle forestå kommunikationen på sit eget område, således at informationen målrettes den berørte gruppe af borgere og på den måde, som efter den enkelte myndigheds vurdering er mest hensigtsmæssig. Det forudsættes, at der sker en vis koordinering på tværs hos myndighederne. Kommunen vil eksempelvis kunne informere borgeren ved at lægge information herom ud på kommunens hjemmeside eller informere relevante grupper i borgerservicecentret eller i anden relevant sammenhæng.

I fællesoffentligt regi igangsættes en edag4-kampagne samt yderligere fælles kommunikationsindsatser i henhold til den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

Hjælp og vejledning

Det skal sikres, at der er den tilstrækkelige hjælp til de borgere, som ikke kan eller har svært ved at bruge de digitale kanaler. Borgere, som er forhindrede i at kommunikere digitalt med det offentlige, skal fortsat have mulighed for at foretage ansøgninger, anmeldelser og indberetninger på anden vis, jf. nedenfor under afsnittet *Særlige forhold*.

Det forudsættes, at de relevante myndigheder sikrer, at de digitale selvbetjeningsløsninger er brugervenlige og tilgængelige, så stadigt flere borgere kan anvende og bliver fortrolige med anvendelsen af de digitale løsninger.

Nogle borgere har behov for hjælp til at komme i gang med for eksempel at anvende NemID, borger.dk eller en bestemt selvbetjeningsløsning.

Det foreslås, at borgerne ligesom i dag kan henvende sig og få hjælp og vejledning hos de relevante offentlige myndigheder, i borgerservicecentre mv., hvor borgerne som hidtil vil kunne ringe eller møde op i åbningstiden for at få hjælp og vejledning til korrekt udfyldelse og anvendelse af de selvbetjeningsløsninger, som myndigheden stiller til rådighed. Allerede i dag er der således borgere, der får hjælp til at ansøge, anmelde, indberette mv., uanset om dette er ved udfyldelse af en blanket eller en mere digitalt baseret løsning. På tilsvarende vis er det forventningen, at der vil være borgere, som vil have behov for hjælp til at bruge digital selvbetjening. Andre institutioner som for eksempel bibliotekerne vil også være et oplagt sted at tilbyde borgerne hjælp til digital selvbetjening. De kommunale borgerservicecentre og eksempelvis bibliotekerne vil således kunne tilbyde adgang til computere eller lignende digitale platforme samt medarbejdere, der kan hjælpe borgerne med de digitale løsninger. På den måde bliver også de mindre it-kynlige borgere efterhånden mere digitalt selvhjulpne.

Det påtænkes som pilotprojekt at etablere et fællesoffentligt call-center med aften-åbent hos de myndigheder, som deltager i pilotprojektet. Pilotprojektet kan danne grundlag

for en landsdækkende udrulning, hvis erfaringerne herfra er positive.

Hjælp til digital selvbetjening ligger i forlængelse af den almindelige vejledningsopgave overfor borgerne, som de kommunale borgerservicecentre varetager. De offentlige myndigheder er således fortsat underlagt den sædvanlige vejledningspligt samt pligt til i givet fald at henvise en borger til rette myndighed, jf. forvaltningsloven § 7.

I kommuner, frivillige organisationer og oplysningsforbund foregår der en række aktiviteter i såvel offentligt som privat regi, som støtter op om borgernes behov for hjælp og kompetencer. Heriblandt kan nævnes kommunernes Digitale Ambassadører, ældreorganisationernes datastuer og oplysningsforbundenes it-undervisning.

Digitaliseringsstyrelsen er samtidig i færd med at udarbejde en hjælpeplan for borgernes digitale møde med det offentlige. Digitaliseringsstyrelsen vil koordinere en central indsats for at understøtte de relevante organisationers indsats. Digitaliseringsstyrelsen vil arbejde for, at der stilles relevant undervisningsmateriale til rådighed, herunder i forhold til indholdet på borger.dk.

Derudover har regeringen sammen med forligspartierne bag satspuljen afsat 28 mio. kroner til at styrke de digitale færdigheder blandt ældre med begrænsede eller ingen it-forudsætninger samt blandt socialt udsatte borgere.

Det er hensigten, at borgerne fortsat skal tilbydes hjælp således, at det eksempelvis vil kunne være muligt for en borger, der ikke selv har en PC eller lignende digital platform, at møde op på borgerservice eller det lokale bibliotek og her udfylde en flytteanmeldelse eller skrive sit barn op til skolestart digitalt på kommunens PC eller lignende digitale platform.

Det vil eksempelvis også kunne være muligt for en borger, der ikke er it-kyndig, at møde op og få en medarbejder til at hjælpe med at udfylde en flytteanmeldelse ved en PC eller lignende digital platform på stedet.

Et tredje eksempel på, hvilken hjælp, der vil kunne tilbydes, er, hvor en borger hjemmefra er i færd med at opskrive sit barn til en vuggestueplads, men bliver i tvivl om, hvordan et punkt i udfyldelsen skal forstås. Hvis der ikke er tilstrækkelig elektronisk hjælp at hente på kommunens hjemmeside, vil borgeren kunne ringe til den ansvarlige myndighed, i dette tilfælde kommunen, og få telefonisk hjælp til selv at færdigudfylde den digitale opskrivning.

Særlige forhold

Anvendelse af digitale selvbetjeningsløsninger er emnemæssigt afgrænset og ofte også tidsmæssigt afgrænset. Det er derfor, som det fremgår ovenfor, forventningen, at den enkelte borger, som det er i dag, vil kunne kontakte eksempelvis sit borgerservicecenter for at få hjælp til at gennemføre en ansøgning, anmeldelse eller indberetning mv. Eksempelvis vil det for de fleste forældre dreje sig om enkelte gange, at de står i den situation, at de skal skrive deres barn op til skolestart.

For dem, som ikke kan bruge de digitale løsninger, vil det også i fremtiden være muligt at få betjening på anden vis og om nødvendigt få mulighed for at ansøge, anmelde eller indberette på en anden måde end digitalt.

Det foreslås, at det i loven fastsættes, at når der konkret foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne ansøge digitalt, skal den offentlige myndighed anvise borgeren en anden måde at ansøge, anmelde eller indberette på end digitalt. Dette indebærer, at den offentlige myndighed skal fravige kravet om digital selvbetjening for borgere, der enten ikke kan eller må forventes ikke at kunne kommunikere digitalt med det offentlige, herunder personer som ikke forventes at kunne benytte en digital selvbetjeningsløsning.

Det vil bero på en konkret vurdering fra henvendelse til henvendelse, hvilken hjælp den enkelte borger vurderes at have brug for. Det forudsættes, at myndighederne, som nævnt, fortsat lever op til de forvaltningsretlige og øvrige lovgivningsmæssige krav, der stilles til offentlig forvaltning, herunder vejledningsforpligtelsen og kravet om at oplyse sagen tilstrækkeligt. Kommunen vil tillige skulle informere borgeren om borgerens muligheder for at søge på anden vis, når der foreligger særlige forhold, eller muligheden for at lade andre søge via fuldmagt.

Hvis kommunen afviser en borger, der ikke ansøger digitalt, kan kommunen begrunde en afvisning med, at ansøgninger skal indgives digitalt. Hvis borgeren fortsat mener, at borgeren ikke skal eller kan ansøge digitalt, må kommunen afklare, om der kan foreligge særlige forhold, der gør, at borgeren må forventes ikke at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, så borgeren kan søge på anden vis. Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom medarbejderen på borgerservicecenteret eller på biblioteket ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne ansøge digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Muligheden for at ansøge, anmelde eller indberette mv. på en anden måde end ved digital selvbetjening skal imødekomme borgere med særlige behov. Der kan for eksempel være tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse og demens.

Borgere med særlige behov kan for eksempel også være borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder mv. Der foreligger særlige forhold for disse borgere, hvis hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning til at muliggøre digital ansøgning, anmeldelse eller indberetning mv. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de borgere, der har særlige behov, der gør, at borgeren ikke kan ansøge digitalt.

Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan ansøge digitalt, og derfor skal ansøge digitalt.

Et eksempel på, hvor der kan foreligge særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan ansøge digitalt, er, hvor en gangbesværet uden PC eller uden digitale kundskaber henvender sig telefonisk til kommunen for at blive undtaget fra at ansøge digitalt om et nyt sundhedskort. Et andet eksempel kunne være en 80-årig borger, der skal anmelde flytning, men som aldrig har stiftet bekendtskab med it, og som ikke ser sig i stand til at erhverve sig NemID.

Særlige forhold vil eksempelvis foreligge, hvor en socialt udsat borger ikke selv kan ansøge digitalt, og det ikke giver mening at forlange, at borgeren henvender sig på eksempelvis borgerservice eller biblioteket for at få hjælp til digital ansøgning. Særlige forhold kan tillige foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan ansøge digitalt. Der vil være situationer, hvor det er de sociale myndigheder, sagsbehandlere eller andre, der, som tilfældet er i dag, sørger for, at borgeren alligevel får søgt på anden vis eksempelvis telefonisk, ved personligt fremmøde eller skriftligt.

Også hvor der er tale om borgere med store sprogsværligheder eller svær ordblindhed, kan kommunen i det enkelte tilfælde vurdere, at der foreligger særlige forhold, der gør, at en anden kommunikationskanal end den digitale er bedst egnet.

Endnu et eksempel på, hvor særlige forhold gør sig gældende, er, hvor der ved selvbetjeningsløsningen forudsættes anvendelse af personnummer eller NemID, og borgeren ikke kan få udstedt NemID, fordi borgeren ikke har et personnummer eller ikke kan legitimere sig. I dette tilfælde kan borgeren ikke anvende den digitale selvbetjeningsløsning. For så vidt angår en borger, der ikke er registret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i Danmark, herunder en hjemløs eller en borger bosat i udlandet, stilles der særlige identifikationskrav, der kan vanskeliggøre erhvervelse af NemID. En sådan borger vil derfor som udgangspunkt ikke kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning og skal, hvor det er relevant, betjenes på anden vis. Hvis borgeren alligevel har fået anskaffet sig NemID, eksempelvis ved personligt fremmøde i borgerservice eller via en dansk ambassade i udlandet, vil borgeren skulle ansøge digitalt.

Hvis en borger ikke har, men kan få udstedt NemID, og dette er en forudsætning for anvendelse af den konkrete digitale selvbetjeningsløsning, foreslås det, at den offentlige myndighed skal anmode borgeren om at anskaffe sig NemID. Hvis den offentlige myndighed vurderer, at der foreligger særlige forhold, kan myndigheden vælge ikke at kræve anskaffelse af NemID, men lade borgeren ansøge på anden vis.

Det er den offentlige myndighed, der i de konkrete tilfælde foretager en vurdering af, om der foreligger særlige forhold. Hvis den offentlige myndighed finder, at der foreligger særlige forhold, skal den offentlige myndighed tilbyde borgeren en anden måde at ansøge, anmelde eller indberette på.

Finder den offentlige myndighed, at der ikke foreligger særlige forhold, vil borgeren være henvist til at ansøge, anmelde eller indberette digitalt. Indgives ansøgningen alligevel ikke digitalt, vil kommunen skulle afvise ansøgningen.

Der kan være forskel fra område til område på, hvor omfattende en ansøgning, anmeldelse eller indberetning er, hvorfor der også vil være forskel på, hvornår en henvendelse kan håndteres ved hjælp eller medbetjening fra en medarbejder, og hvornår en borger henvises til at ansøge på anden vis. Som oftest må man kunne forvente, at den offentlige myndighed digitalt vil kunne udfylde en ansøgning, anmeldelse eller indberetning sammen med borgere, der ikke selv kan. Det er således hensigten, at den offentlige myndighed i den konkrete situation ved henvendelse fra en borger gør et forsøg på at guide borgeren til digital selvbetjening.

Hvor der foreligger særlige forhold, er det den offentlige myndighed, der beslutter på hvilken måde, ansøgningen, anmeldelse, indberetningen mv. i givet fald skal indgives. Ansøgning på en anden måde kan for eksempel indebære telefonisk eller personlig betjening, anvendelse af blanketter eller anden skriftlig eller digital kommunikation. Personlig eller telefonisk betjening forudsættes som i dag at foregå i den almindelige åbningstid på borgerservice og på bibliotekerne. Kommunen vil ved anvisning af alternativ kommunikationskanal skulle tage hensyn til den enkelte borgers vanskeligheder, herunder årsagen til at borgeren ikke kan ansøge digitalt. FN's Handicapkonvention indebærer blandt andet, at hvor kravet om digital selvbetjening fraviges, skal den offentlige myndighed sikre, at borgere med handicap skal kunne kommunikere med det offentlige i formater, som passer til den enkelte. Ifølge FN's Handicapkonvention er handicappet defineret som personer med langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse. Loven vil skulle administreres, så konventionen såvel som øvrig lovgivning overholdes.

Borgerne vil som i dag have mulighed for at give fuldmagt til en anden person til at anvende en konkret digital løsning eller til at henvende sig digitalt til myndigheden på vegne af borgeren. I de tilfælde, hvor den digitale selvbetjeningsløsning endnu ikke muliggør at afgive eller anvende en fuldmagt digitalt, må afgivelsen af fuldmagten og eventuelt selve ansøgningen, anmeldelse eller indberetning mv. ske på anden måde, jf. ovenfor under afsnit 3.1 *Grundlæggende forvaltningsretlige principper* om udviklingen af en digital partsrepræsentationsløsning. De sædvanlige muligheder for anvendelse af fuldmagt finder således fortsat anvendelse.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også forekomme helt særlige situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan ansøges digitalt. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsystem ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. For eksempel kan der være tale om, at der ved en ansøgning stilles krav om to under-

skrifter, eller der kan være tale om, at borgeren, som nævnt ovenfor, ønsker at give fuldmagt til en anden, og selvbetjeningsløsningen endnu ikke er indrettet til at håndtere dette. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at ansøge på, hvis deres selvbetjenings-system er ude af drift.

Identifikation af borgeren

Det forudsættes, at de digitale systemer, som de offentlige myndigheder stiller til rådighed for ansøgning, anmeldelse, indberetning mv. indrettes på en sådan måde, at den offentlige myndighed kan identificere, hvem der har indgivet ansøgningen, anmeldelsen eller indberetningen.

På langt hovedparten af områderne må det forventes, at der stilles krav om anvendelse af en sikker identifikation af borgeren i form af den nødvendige digitale signatur som eksempelvis NemID eller digitale signaturer med et sikkerhedsniveau svarende til OCES-standarder eller højere, og som er teknisk kompatible med OCES.

Ved anvendelse af digital signatur skal der være tale om en digital signatur baseret på den til enhver tid gældende OCES-standard, som er fastlagt i certifikatpolitik for OCES-personcertifikater og certifikatpolitik for OCES-medarbejdercertifikater, såsom NemID.

Erhvervelse af den offentlige digitale signatur NemID forudsætter, at borgeren er over 15 år, har et personnummer, og at dette kan verificeres i CPR-registeret.

Herudover kræver det, at borgeren kan opfylde legitimeringsreglerne for at få NemID. Borgeren skal således kunne legitimere sig ved brug af billedlegitimation i forbindelse med fysisk fremmøde, ved anvendelse af pas eller kørekortnummer kombineret med fremsendelse af nøglekort til folkeregisteradressen i forbindelse med online bestilling eller ved fysisk fremmøde uden billedlegitimation, hvor der i stedet skal fremvises to sekundære legitimationsdokumenter (for eksempel dåbsattest, sygesikringsbevis, forskudsopgørelse, selvangivelse eller dokumentation for udbetaling af offentlig ydelse). I alle tilfælde, hvor der ikke fremvises billedlegitimation, skal det fysiske fremmøde kombineres med fremsendelse af nøglekort til folkeregisteradressen.

Der er lavet særlige bestillingsflow for danskere uden fast bopæl i Danmark (udenlandsdanskere) og borgere med navne- og adressebeskyttelse. Disse skal altid møde fysisk frem enten på en dansk repræsentation i udlandet eller et borger-servicekontor for at afhente deres midlertidige adgangskode, idet denne ikke kan sendes til folkeregisteradressen. Dette fordrer dog pas eller kørekort.

Der kan være enkelte borgere, der ikke kan få NemID, eksempelvis fordi de ikke kan leve op til legitimeringsreglerne - det kunne være hjemløse uden billedlegitimation - eller fordi de ikke er i stand til at betjene en computer på grund af særlige forhold som eksempelvis handicap eller lignende.

Det vil typisk være indretningen af den digitale selvbetjeningsløsning, som stilles til rådighed på det enkelte område, der afgør, om det forudsættes, at der anvendes NemID eller ej ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen.

Det kan give visse udfordringer i administrationen af selvbetjeningsløsninger i tilfælde af, at en borger ikke har eller ikke anvender NemID, herunder hvis borgeren ikke kan få udstedt NemID, jf. ovenfor under *Særlige forhold*.

Infrastruktur og tekniske løsninger

Den digitale løsning, som de offentlige myndigheder stiller til rådighed, vil typisk være en selvbetjeningsløsning på myndighedens hjemmeside, som tillige kan tilgås via den fællesoffentlige borgerportal borger.dk.

Borger.dk skal fortsat være den overordnede indgang til digital selvbetjening. Der vil derfor skulle ske en løbende videreudvikling af funktionalitet og brugervenlighed.

Samtidig skal den centrale infrastruktur (NemID, NemLogin, NemSMS, Borger.dk, digital post og fjernprint) være sikker for borgerne at anvende, hvilket forudsætter drift og vedligeholdelse af den centrale infrastruktur.

Det forudsættes, at de relevante myndigheder sikrer, at de digitale selvbetjeningsløsninger er brugervenlige og tilgængelige, så stadig flere borgere kan anvende og blive fortrolige med anvendelsen af de digitale løsninger. Løsningerne skal leve op til fællesoffentlige standarder for it-løsninger, hvor disse er fastsat, herunder de fællesoffentlige tilgængelighedsstandarder, som eksempelvis WCAG. Det vil endvidere blive nødvendigt med lokal implementering, herunder udvikling og tilretning af systemer og lokale arbejds gange.

4.3 Hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem

I de foreslåede enslydende bestemmelser fastsættes det, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten, dvs. til modtageren af meddelelsen. For meddelelser, som sendes til en offentlig myndighed (kommunen), er myndigheden adressat for meddelelsen.

Efter forslaget anses en meddelelse for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, dvs. fra det tidspunkt, hvor kommunen har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for en myndighed på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagelsessystemet eller i et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En ansøgning, anmeldelse, indberetning mv., der er tilgængelig i myndighedens system eksempelvis klokken 23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at der ikke fysisk sidder en medarbejder på kommunen og gør sig bekendt med meddelelsen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening præcist registreres, hvornår en ansøgning, anmeldelse og indberetning mv. er kom-

met frem. Hvorvidt, fremkomsten er rettidig, må bedømmes efter de gældende forvaltningsretlige regler og eventuelle tidsfrister fastsat i eller i medfør af særlovgivningen. I de tilfælde, hvor myndigheden har behov for at gøre sig bekendt med en meddelelse på et bestemt tidspunkt, må der fastsættes en tidsfrist, der indeholder såvel en dato som et præcist klokkeslæt for, hvornår anmeldelsen skal være indgivet for at være kommet frem rettidigt.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke komme borgeren til skade, at en ansøgning eller indberetningen mv. modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

En lignende bestemmelse om, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem, er bl.a. fastsat i skatteforvaltningslovens § 35, stk. 5, der blev indført ved lov nr. 545 af 26. maj 2010 om ændring af skatteforvaltningsloven, lov om registrering af køretøjer og registreringsafgiftsloven, samt i lov nr. 341 af 27. april 2011, der omhandler obligatorisk digital kommunikation mellem virksomheder og det offentlige mv.

En sådan bestemmelse er blandt andet relevant i forhold til ansøgningsfrister og forældelse mv. Der bør fra myndighedernes side udvises fleksibilitet i forhold til at udsætte frister en rimelig tid, hvis it-problemerne opstår tæt på fristen for indgivelse af en meddelelse.

Den offentlige myndighed vil, som tilfældet er i dag, skulle sikre, at en ansøgning, anmeldelse, indberetning eller lignende, der indgives til en forkert offentlig myndighed, henvises til den rette myndighed.

4.4 De konkrete områder omfattet af lovforslaget

Lovforslaget er udformet som forslag til en samlelov, der i hver enkelt af de pågældende love indfører obligatorisk digital selvbetjening på følgende områder:

På Økonomi- og Indenrigsministeriets ressortområde er anmeldelse af indenlandske flytninger omfattet af lovforslaget

I dag fremgår reglerne om anmeldelse af indenlandske flytninger af CPR-lovens § 12. Efter lovens § 12, stk. 1, skal en indenlandsk flytning anmeldes til tilflytningskommunen senest 5 dage efter flytningen. Anmeldelsen kan omfatte alle de medlemmer af husstanden, som flytter med. CPR-lovens § 12, stk. 2, angiver, hvilke oplysninger flytteanmeldelsen skal indeholde.

Efter § 12, stk. 3, 4. pkt. kan kommunalbestyrelsen kræve, at flytteanmeldelser skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, hvordan en ansøgning skal indgives i de tilfælde, hvor der ikke stilles krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt.

I praksis modtager kommunerne i dag anmeldelse af flytning på en række forskellige måder, herunder ved personligt fremmøde, med post og pr. e-mail. Næsten alle kommuner giver allerede i dag borgerne mulighed for at anmelde flytning digitalt, selvom kommunerne på nuværende tidspunkt ikke er forpligtet hertil.

Det foreslås, at flytning fremover skal anmeldes digitalt, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Langt de fleste kommuner har som nævnt allerede i dag tilvejebragt en digital flytteløsning, som stilles til rådighed for borgerne.

Den foreslåede ændring betyder, at en flytteanmeldelse, der ikke er indgivet digitalt, kan afvises af kommunen, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Foreligger der særlige forhold, er borgeren fritaget for kravet om digital anmeldelse af flytning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 3, 2. og 3. pkt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2 vedrørende *Særlige forhold*.

Kommunerne vil efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 3, 4. pkt., fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af flytteanmeldelse i de særlige tilfælde, som er undtaget fra kravet om digital anmeldelse af flytning.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1.

Ministeriet for Børn og Undervisning er ansvarlig for reglerne om opskrivning til dagtilbud

Ansøgning om optagelse til en plads i et dagtilbud (opskrivning) skal efter gældende regler ske ved henvendelse til kommunen, jf. dagtilbudslovens § 27. Dagtilbudsloven fastsætter ikke særlige formkrav til ansøgningen, og i mange kommuner er der mulighed for at indgive ansøgningen i elektronisk form via et digitalt selvbetjeningssystem.

Adgangen til optagelse af børn i et dagtilbud omfatter børn mellem 0 år og skolealderen, der har lovligt ophold i landet, jf. dagtilbudslovens § 2, stk. 2.

Efter dagtilbudslovens § 23, stk. 4, er det den enkelte kommunalbestyrelse, der fastsætter og offentliggør retningslinjer for ansøgning om optagelse i et dagtilbud. Denne myndighed kan for eksempel anvendes til at fastsætte formkrav til, hvordan der skal ansøges om optagelse i et dagtilbud, herunder krav til at ansøgningen for eksempel skal være skriftlig, digital eller i papirform. Efter dagtilbudslovens § 26, stk. 1, er det den enkelte kommunalbestyrelse, der træffer afgørelse om optagelse i et dagtilbud under den kommunale forsyning. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Kommunalbestyrelsens afgørelse om optagelse i et dagtilbud skal træffes efter en konkret individuel vurdering af barnets og familiens behov. Forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønsker om optagelse i konkrete dagtilbud, jf. § 27, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende og udlidciterede daginstitutioner samt den private dagpleje helt eller delvist selv kan træffe afgørelse om optagelse af børn i institutionen, jf. dagtilbudslovens § 26, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen har en forpligtelse til at yde forældrene generel vejledning i forbindelse med optagelse til dagtilbud samt specifik vejledning i forbindelse med forældrenes ansøgning om optagelse i det omfang, der er behov.

Det foreslås, at dagtilbudsloven ændres, så det bliver obligatorisk, at ansøgning om optagelse i et kommunalt dagtilbud skal indgives digitalt. Efter lovforslaget vil det således ikke længere være overladt til den enkelte kommunalbestyrelse at bestemme, om en ansøgning om dagtilbud kan indgives i digital form. Forslaget indebærer, at en ansøgning om en plads i et dagtilbud skal sendes digitalt til kommunen efter kommunens nærmere retningslinjer herom. Det vil i øvrigt fortsat være overladt til kommunen at fastsætte nærmere retningslinjer for ansøgning om optagelse af dagtilbud, for eksempel frister for indgivelse af ansøgning herom.

Desuden foreslås det, at kommunalbestyrelsen, i de tilfælde hvor optagelseskompetencen er delegeret fra kommunalbestyrelsen til den enkelte selvejende eller udliciterede daginstitution eller private dagpleje, efter aftale med den enkelte institution kan beslutte, om ansøgninger om optagelse i dagtilbud skal sendes digitalt til kommunen eller til den enkelte daginstitution eller dagpleje.

For at sikre, at alle forældre, der skal have et barn i dagtilbud, har mulighed for at opskrive barnet til en plads, foreslås det, at personer eller persongrupper, der enten på grund af psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller andre forhold ikke kan ansøge digitalt om optagelse af deres barn i et dagtilbud, kan få mulighed for at opskrive på anden måde end digitalt. Disse personer skal fortsat have mulighed for at benytte andre kanaler til at ansøge om en plads i et dagtilbud. Udgangspunktet er således, at den digitale løsning skal være den primære, men at der kan være personer med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser eller andre særlige forhold, der medfører, at kommunen vurderer, at det ikke er muligt for dem at ansøge digitalt. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, hvordan en ansøgning skal indgives i de tilfælde, hvor der ikke stilles krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2 vedrørende *Særlige forhold*.

Kommunen har fortsat en forpligtelse til at yde forældrene generel vejledning i forbindelse med optagelse til dagtilbud samt vejledning i forbindelse med forældrenes ansøgning om optagelse, i det omfang forældrene har behov for hjælp. Der henvises endvidere til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2 vedrørende *Vejledning og hjælp*.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2.

Ministeriet for Børn og Undervisning administrerer endvidere reglerne om indskrivning i folkeskolen og optagelse i skolefritidsordning (SFO)

Lov om folkeskolen indeholder ikke bestemmelser, hvorefter borgerne kan pålægges at kommunikere digitalt med kommunalbestyrelsen, men alene (i lovens § 56) en bemyndigelse for børne- og undervisningsministeren til at fastsætte krav om elektronisk indsendelse fra kommunalbestyrelsen

til Ministeriet for Børn og Undervisning og til at fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder.

Ansøgningsskemaer til indskrivning i folkeskolen og optagelse i skolefritidsordning kan i dag hentes digitalt på mange kommuners hjemmesider. Skemaet kan afleveres i papirform eller sendes pr. e-mail til kommunerne, ofte skolerne.

Kommunen har pligt til at yde vejledning og bistand til borgere, der retter henvendelse til myndigheden i forbindelse med indgivelse af en ansøgning om optagelse i folkeskolen eller i skolefritidsordning, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 1. Kommunen skal således yde fornøden bistand til de borgere, der har behov for bistand til indgivelse af ansøgningen, for eksempel på grund af sprogvanskeligheder, fysiske eller psykiske handicap eller manglende it-parathed.

Borgere, der indgiver ansøgning om optagelse i folkeskolen eller indskrivning i skolefritidsordning, kan ligesom i andre afgørelsessager lade sig repræsentere eller bistå efter bestemmelsen i forvaltningslovens § 8.

Blandt de områder, hvor brugerne antages at være mest it-parate, er indskrivning i folkeskolen og optagelse i en skolefritidsordning. Det foreslås på denne baggrund at gøre det obligatorisk for forældremyndighedens indehaver eller den, der faktisk sørger for et barn, som skal indskrives i folkeskolen eller optages i en skolefritidsordning, at indsende ansøgning herom digitalt til kommunalbestyrelsen.

Det forudsættes med det foreslåede, at kommunerne sikrer, at de obligatoriske digitale selvbetjeningsløsninger er brugervenlige og tilgængelige.

Hvis almindelig vejledning og bistand ikke kan føre til anvendelse af den digitale løsning, skal kommunalbestyrelsen sikre, at ansøgning kan indgives på anden vis. Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal kunne kræve, at ansøgning i sådanne tilfælde skal være mundtlig, skriftlig eller i helt særlige tilfælde eventuel indgives på en særlig blanket eller lignende. Det er således kommunalbestyrelsen, der afgør, hvordan en ansøgning skal indgives i de tilfælde, hvor der ikke stilles krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt.

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sikre den fornødne beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med en digital ansøgning om indskrivning i folkeskolen og optagelse af børn i skolefritidsordning og ved behandling af en sådan ansøgning, herunder udsendelse af afgørelse og meddelelser i tilknytning til ansøgningen, jf. herved § 41, stk. 3, i persondataloven (lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger som senest ændret ved lov nr. 422 af 10. maj 2011). Det anses på denne baggrund ikke for fornødent at fastsætte særlige krav om digital sikkerhed i form af eksempelvis digital signatur i dette lovforslag.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2 vedrørende *Særlige forhold* samt til bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har ansvaret for lovgivningen for sundhedskort (det gule kort) og for

gennemførelse af EU-regler om EU-sygesikringskort for borgere med bopæl i Danmark (det blå kort)

Det foreslås, at det fastsættes, at borgernes henvendelse til kommunerne om bestilling af sundhedskort og EU-sygesikringskort skal være i de digitale selvbetjeningsløsninger for bestilling af sundhedskort eller bestilling af EU-sygesikringskort, som stilles til rådighed af kommunerne. For borgere, der trods information og vejledning ikke er i stand til at anvende it, sikres det, at disse borgere kan få hjælp til brug af selvbetjeningsløsninger. Enkelte persongrupper, som ikke umiddelbart opfylder betingelserne for at få et dansk EU-sygesikringskort, kan ikke benytte denne bestillingsform, men må henvises til kommunerne for en konkret afgørelse af, om betingelserne i EU-reglerne er opfyldt.

Om sundhedskortet

Det fremgår af sundhedslovens § 12, stk. 1, at kommunalbestyrelsen udsteder et bevis til personer, der har ret til ydelser efter loven, og at beviset gælder som dokumentation for retten til ydelser efter loven.

I § 12, stk. 3, bemyndiges ministeren for sundhed og forebyggelse til at fastsætte regler om udformning, anvendelse, indhold, udstedelse og inddragelse af sundhedskort samt om opkrævning af gebyr herfor.

Ovenstående bemyndigelsesbestemmelse er udmøntet i bekendtgørelse nr. 582 af 10. juni 2009 om valgfri indplacering i sikringsgrupper, udstedelse af sundhedskort m.v. Det fremgår heraf, at alle personer, der er registreret med bopæl i CPR, forsynes med et sundhedskort. Nyfødte dog tidligst, når de er navngivet.

Sundhedskortet skal indeholde oplysninger om personnummer, navn og adresse, sikringsgruppe, for gruppe 1-sikrede den valgte læge (eller lægekompagniskab) og bopæls- eller opholdskommune.

Personer, der er registreret i CPR som værende uden fast bopæl (hjemløse), forsynes også med et sundhedskort.

På grundlag af kommunens registrering af borgerens indplacering i sikringsgruppe og oplysninger om valg af læge udstedes sundhedskortet af kommunen efter nærmere aftale med regionen. Ved enhver ændring i de ovenfor nævnte oplysninger udstedes et nyt sundhedskort.

Ved udstedelse af et nyt sundhedskort afleveres tidligere udstedt kort til bopælskommunen eller tilintetgøres.

Sundhedskort kan blandt andet udstedes på grund af kortets bortkomst eller ødelæggelse, eller når den sikrede ønsker ændringer i oplysningerne, i forbindelse med generel udskrivning af kort til alle aktivt sikrede, når den sikrede første gang får ret til ydelser efter sundhedsloven, i forbindelse med overgang mellem hvilende og aktiv sikring, f.eks. i forbindelse med påbegyndelse eller ophør af værnepligt, ved ændring af personnummer, i forbindelse med lægeskift, ved navneændring i forbindelse med indgåelse af ægteskab mv.

Der stilles efter den gældende regulering ingen krav til formen for ansøgning om sundhedskort.

Målgruppen for forslaget er alle borgere med bopæl i Danmark. Med lovforslaget præciseres det i sundhedslovens § 12, at det bliver obligatorisk for borgerne at bestille sundhedskortet digitalt. Alle kommuner tilbyder i dag digital selvbetjening ved bestilling af sundhedskort.

Det bemærkes, at de særlige sundhedskort, som i henhold til § 12 i bekendtgørelse nr. 582 af 10. juni 2009 om valgfri indplacering i sikringsgrupper, udstedelse af sundhedskort m.v., udstedes til personer, der er berettiget til sundhedslovens ydelser uden at have bopæl her i landet, ikke er omfattet af lovforslaget.

Om EU-sygesikringskortet

EU-sygesikringskortet udstedes med hjemmel i reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af EU-landenes sociale sikringsordninger, jf. Afgørelse S1 af 12. juni 2009 om det europæiske sygesikringskort fra Den Administrative Kommission, jf. artikel 19 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og artikel 25, litra a) og c) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger. EU-reglerne regulerer ikke, i hvilken form borgerne kan bestille EU-kortet.

Personer, der er dansk socialt sikret efter EU-forordningens regler, anvender kortet til at dokumentere deres ret til medicinsk nødvendig sygehjælp under ophold i et andet EU-/EØS-land eller i Schweiz til udgift for den danske stat.

Målgruppen for forslaget er alle borgere med bopæl i Danmark. Undtaget er dog visse 3. landeborgere, der ikke er omfattet af EU-forordningens regler, samt herboende borgere, der ifølge EU-forordningens regler er eller kan være berettiget til et EU-kort fra et andet EU-land, for eksempel en grænsearbejder, der arbejder i et andet EU-land eller en borger, der alene modtager offentlig pension fra et andet EU-land.

Med lovforslaget lægges der op til at regulere i sundhedsloven at gøre det obligatorisk for borgerne at bestille EU-sygesikringskortet digitalt. Alle kommuner tilbyder i dag digital selvbetjening på området, men enkelte borgere opfylder ikke umiddelbart betingelserne for at få et dansk EU-sygesikringskort, og de henvises derfor til at kontakte kommunen, der skal træffe afgørelse om deres eventuelle ret til kortet efter EU-forordningens regler.

Lovforslaget berører ikke kommunens pligt til - efter EU-rettens regler - i særlige hastetilfælde at udstede en erstatningsblanket for EU-sygesikringskortet fx i tilfælde, hvor en borger har mistet sit EU-sygesikringskort, eller en borger skal rejse inden et bestilt EU-sygesikringskort kan være den pågældende i hænde.

Om begge kort

For at sikre borgere, der ikke umiddelbart opfylder betingelserne for at få et dansk EU-sygesikringskort, og andre

borgere, der, trods information og vejledning, ikke er i stand til at anvende it eller de konkrete løsninger, foreslås det, at disse borgere konkret kan få anvist en anden måde at ansøge om sundhedskortet eller EU-sygesikringskortet på end ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, hvordan en ansøgning skal indgives i de tilfælde, hvor der ikke stilles krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt.

Der henvises endvidere til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2 vedrørende *Særlige forhold* samt til bemærkningerne til forslaget § 4.

5. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at give økonomiske besparelser i forbindelse med administrationen af de pågældende områder. Ved at udfase papirblanketter og formularer, sådan at alle borgere betjener sig selv ved hjælp af den digitale løsning, som den offentlige myndighed stiller til rådighed, kan myndighedernes administration tilrettelægges mere effektivt, og tidskrævende indtastninger kan undgås.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget for de berørte områder vurderes på det foreliggende grundlag at udgøre et positivt økonomisk potentiale på ca. 30-45 mio. kr. ved fuld indfasning. De foreløbige beregninger skal kvalificeres.

Potentiale vurderingen betyder, at der årligt kan identificeres 30-45 mio. kr. i mindre-forbrug på administration, når borgerne bredt anvender digitale selvbetjeningsløsninger på de berørte områder. I denne vurdering er der indberegnet en stigning fra det nuværende niveau af anvendelsen af de pågældende selvbetjeningsløsninger og op til en anvendelsesprocent på gennemsnitligt 80 pct. Herudover er der i potentiale vurderingen indregnet lokale engangsinvesteringer på 40 mio. kr. til tilpasning af it-løsninger samt en årlig øget it-driftsomkostning på 8 mio. kr. som følge af øgede driftsomkostninger. De enkelte ansvarlige myndigheder afholder omkostningerne til at sikre de nødvendige lokale it-systemer og øgede omkostninger til driften. De foreløbige økonomiske konsekvensberegninger skal kvalificeres i dialog med KL.

De identificerede økonomiske potentialer drøftes i forbindelse med aftale om kommunernes økonomi for 2013. Der vil således ikke være behov for at fremlægge særskilt aktstykke for Folketingets finansudvalg med henblik på at fravige § 14, stk. 2, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, da ændringer til statens tilskud til kommunerne indgår i de generelle forhandlinger om fastlæggelse af det samlede bloktilskud, hvorved der fremsættes aktstykke om kommunernes økonomi under ét.

6. Administrative konsekvenser for det offentlige

Det vurderes, at lovforslaget vil medføre administrative lettelser på de berørte områder. Overgangen til digital kommunikation er direkte medvirkende til, at sagsgange og processer i de offentlige myndigheder forenkles og nedsætter den anvendte tid til sagsbehandling ved øget datagenbrug, automatisering, integration af fagsystemer mv.

Overgangen til digital kommunikation vil endvidere indebære omlægning af arbejdsgange, ændret kommunikation overfor borgerne og investeringer i digital selvbetjening. Kommunerne har dog på de pågældende områder en høj anvendelse på de eksisterende selvbetjeningsløsninger. Det må derfor forventes, at investeringer i it primært vil have karakter af tilpasninger og forbedringer af eksisterende løsninger.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

8. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget får begrænsede administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget indebærer en begrænsning i borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til de offentlige myndigheder på de områder, der er omfattet af lovforslaget. En stor del af borgerne anvender allerede i dag digital selvbetjening. Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel borgerbetjening for de borgere, der allerede har digitale kompetencer, herunder mulighed for at ansøge, anmelde, indberette mv. på det tidspunkt, som passer borgeren. De borgere, der ikke jævnligt anvender it, vil få hjælp eller i særlige tilfælde blive henvist til at ansøge på anden vis, og således som hidtil få den fornødne vejledning og service fra det offentlige. Det må dog forventes, at visse borgere skal bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange.

9. Miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget vurderes at have en vis positiv indflydelse på miljøet i form af reduktioner i det offentliges anvendelse af papir.

10. Forholdet til EU-retten.

Lovforslaget indeholder ikke direkte EU-retlige aspekter. Det vurderes dog, at lovforslaget er i overensstemmelse med EU-Kommissionens handlingsplan for e-forvaltning fra december 2010. Handlingsplanen har blandt andet fokus på borgernes og virksomhedernes styrkede muligheder for at anvende elektroniske forvaltningstjenester, ligesom handlingsplanen blandt andet søger at øge effektiviteten i offentlige forvaltninger.

Det bemærkes, at det EU-retlige effektivitetsprincip betyder, at nationale regler ikke i praksis må gøre det umuligt eller forholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der følger af EU-retten. Det betyder, at EU/EØS borgere ikke kan pålægges obligatorisk selvbetjening, før den teknologiske udvikling tillader dette.

Forslaget om borgernes obligatoriske digitale bestilling af danske EU-sygesikringskort vedrører den praktiske gennemførelse af regler i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 om de nærmere regler til gennemførelse

af samme. EU-reglerne regulerer ikke, i hvilken form borgerne kan bestille kortet.

På de øvrige områder har lovforslaget ingen EU-retlige bindinger.

11. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP, Bedre Psykiatri, Brugerforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Center for små handicapgrupper, Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO), Danmarks Lærerforening, Danmarks Privatskoleforening, Danmarks Evalueringsinstitut, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Dansk IT, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Patienter, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Datatilsynet, Den Sociale Ankestyrelse, Den Uvildige Konsulentordning på handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Sociale Netværk, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Efterskoleforeningen, Fag og Arbejde (FOA), Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbundet for pædagoger og klubfolk (BUPL), Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Forenin-

gen af socialchefer i Danmark, Foreningsfællesskabet Ligeværd, Frie Børnehaver, Frie Skolers Lærerforening, FTF – Hovedorganisation for partipolitisk uafhængige tjenestemand- og funktionærorganisationer, Handel, Transport og Serviceerhvervene, Hjælpemiddelinstuttet, Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne, Institut for Blinde og Svagsynede, Institut for Menneskerettigheder, IT-Brancheforeningen, ITEK, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af forældre til børn i dagtilbud (FO-LA), Landsforeningen af Opholdssteder, Botilbud og Skolebehandlingstilbud (LOS), Landsforeningen af psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsorganisationen for førtidspensionister, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lilleskolerne – en sammenslutning af frie grundskoler, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, SAND – De hjemløses landsorganisation, SIND, Sjældne Diagnoser, Skolelederforeningen, Skole og Samfund, Socialpædagogernes Landsforbund (SL), Uddannelsesforbundet, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), Ungdommens Uddannelsesvejledning, Ungdomsringsen, Ungdomsskolernes Udviklingscenter, Ældre mobiliseringen, Ældresagen.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige	<p>De økonomiske konsekvenser af lovforslaget for de berørte områder vurderes på det foreliggende grundlag at udgøre et positivt økonomisk potentiale på ca. 30-45 mio. kr. ved fuld indfasning. De foreløbige beregninger skal kvalificeres.</p> <p>Potentialevurderingen betyder, at der årligt kan identificeres 30-45 mio. kr. i mindre-forbrug på administration, når borgerne bredt anvender digitale selvbetjeningsløsninger på de berørte områder. I denne vurdering er der indberegnet en stigning fra det nuværende niveau af anvendelsen af de pågældende selvbetjeningsløsninger og op til en anvendelsesprocent på gennemsnitligt 80 pct.</p> <p>De foreløbige økonomiske konsekvensberegninger skal kvalificeres i dialog med KL.</p>	<p>Der er i potentialevurderingen indregnet lokale engangsinvesteringer på 40 mio. kr. til tilpasning af it-løsninger samt en årlig øget it-driftsomkostning på 8 mio. kr. som følge af øgede driftsomkostninger. De enkelte ansvarlige myndigheder afholder omkostningerne til at sikre de nødvendige lokale it-systemer og øgede omkostninger til driften.</p> <p>De foreløbige økonomiske konsekvensberegninger skal kvalificeres i dialog med KL.</p>
Administrative konsekvenser for det offentlige	<p>Det vurderes, at lovforslaget vil medføre administrative lettelser på de berørte områder. Overgangen til digital kommunikation er direkte medvirkende til, at sags-gange og processer i de offentlige myndigheder forenkles og nedsætter den anvendte tid til sagsbehandling ved øget da-</p>	<p>Overgangen til digital kommunikation vil indebære omlægning af arbejdsgange, ændret kommunikation overfor borgerne, og investeringer i digital selvbetjening.</p> <p>Kommunerne har dog på de pågældende områder en høj anvendelse på de eksister-</p>

	tagenbrug, automatisering, integration af fagsystemer mv.	ende selvbetjeningsløsninger. Hvorfor det må forventes, at investeringer i it primært vil have karakter af tilpasninger og forbedringer af eksisterende løsninger.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget vurderes at have en vis positiv indflydelse på miljøet i form af reduktioner i det offentliges anvendelse af papir.	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget får begrænsede administrative konsekvenser for borgerne. Lovforslaget indebærer en begrænsning i borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til de offentlige myndigheder på de områder, der er omfattet af lovforslaget. En stor del af borgerne anvender allerede i dag digital selvbetjening. Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel borgerbetjening for de borgere, der allerede har digitale kompetencer, herunder mulighed for at ansøge, anmelde, indberette mv. på det tidspunkt, som passer borgeren. De borgere, der ikke jævnligt anvender it, vil få hjælp eller i særlige tilfælde blive henvist til at ansøge på anden vis, og således som hidtil få den fornødne vejledning og service fra det offentlige. Det må dog forventes, at visse borgere skal bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange.	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke direkte EU-retlige aspekter. Det vurderes dog, at lovforslaget er i overensstemmelse med EU-Kommissionens handlingsplan for e-forvaltning fra december 2010. Handlingsplanen har blandt andet fokus på borgernes og virksomhedernes styrkede muligheder for at anvende elektroniske forvaltningstjenester, ligesom handlingsplanen blandt andet søger at øge effektiviteten i offentlige forvaltninger. Forslaget om borgernes obligatoriske digitale bestilling af danske EU-sygesikringskort vedrører den praktiske gennemførelse af regler i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 om de nærmere regler til gennemførelse af samme. EU-reglerne regulerer ikke, i hvilken form borgerne kan bestille kortet.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Økonomi- og Indenrigsministeriet

(Flytteanmeldelse)

Til nr. 1.

Ved den foreslåede bestemmelse fastsættes, at flytning skal anmeldes digitalt ved brug af den flytteløsning, som

kommunen stiller til rådighed. Anmeldelse af digital flytning gøres således obligatorisk for borgeren, således at en flytteanmeldelse, som ikke er indgivet digitalt, skal afvises af kommunen. Foreligger der efter kommunalbestyrelsens vurdering særlige forhold, er borgeren imidlertid fritaget for kravet om digital anmeldelse.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne anmelde digitalt, skal kommunen efter det foreslåede anviser borgeren en anden måde at anmelde flytning på end digitalt. Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt

på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom medarbejderen på borgerservicecenteret eller på biblioteket ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage anmeldelsen digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogsvækheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan anmelde flytning digitalt. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anmelde digitalt, og derfor skal anmelde digitalt. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anmelde flytning digitalt.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også forekomme helt særlige situationer, hvor omstændighederne ved anmeldelsen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan anmeldes digitalt. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningssystem ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at anmelde på, hvis deres selvbetjeningssystem er ude af drift.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor under afsnit 4.2 *Særlige forhold*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital flytteløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse*.

Langt de fleste kommunale løsninger er i dag baseret på NemID.

Med den foreslåede ordning ændres der ikke på den eksisterende mulighed for at indgive en samlet flytteanmeldelse for hele husstanden.

Kommunerne vil fortsat frit kunne tilrettelægge proceduren i forbindelse med indgivelse af flytteanmeldelse i de særlige tilfælde, som er undtaget fra kravet om digital anmeldelse af flytning efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 3, 3. pkt., og herunder kunne kræve at flytteanmeldelser skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket efter den foreslåede § 12, stk. 3, 4. pkt.

Til nr. 2

I stk. 7 fastslås det, at digitale flytteanmeldelser anses for at være kommet frem, når de er modtaget i kommunens system. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Til nr. 3 og 4

De foreslåede ændringer er konsekvensændringer som følger af, at bestemmelsen om kommunalbestyrelsens mulighed for at bestemme, at anmeldelser skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket i den gældende § 12, stk. 3, i CPR-loven efter forslaget foreslås fastsat i § 12, stk. 3, 4. pkt.

I CPR-lovens bestemmelser om anmeldelse af tilflytning fra udlandet, jf. CPR-lovens kapitel 5, og anmeldelse af fraflytning til udlandet, jf. CPR-lovens kapitel 6, er det ved en henvisning i § 21, stk. 5, og § 26, stk. 5, til den gældende bestemmelse i § 12, stk. 3, i CPR-loven fastsat, at der også for så vidt angår anmeldelse af tilflytning fra henholdsvis fraflytning til udlandet kan besluttes skriftlighed og anvendelse af en særlig blanket.

Lovforslaget berører ikke i øvrigt bestemmelserne om anmeldelse af tilflytning fra udlandet henholdsvis fraflytning til udlandet.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 2

Ministeriet for Børn og Undervisning

(Optagelse i dagtilbud)

Til nr. 1

Det foreslås, at § 23, stk. 4, ophæves.

Af forenklingmæssige årsager foreslås det, at § 23, stk. 4 ophæves. Det foreslås i forlængelse heraf, at bestemmelsens materielle indhold fastsættes i § 27, stk. 1, jf. bemærkninger til nr. 2.

Til nr. 2

Det foreslås, at den nugældende 27, stk. 1, udvides, så bestemmelsen fastsætter, at kommunen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for både ansøgning og optagelse af børn i dagtilbud. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 1. Forslaget er alene en teknisk ændring, hvor den nugældende § 23, stk. 4, ophæves, og bestemmelsens materielle indhold flyttes til den foreslåede § 27, stk. 1, og medfører således ingen materiel ændring af den nugældende retstilstand.

Det foreslås, at der i § 27, stk. 1, indsættes et »jf. dog § 27 a«, idet det med lovforslaget foreslås, at ansøgning om optagelse af et barn i dagtilbud fremover som udgangspunkt skal ske digitalt, hvorfor kommunalbestyrelsen er afskåret fra at fastsætte retningslinjer for, hvorvidt en ansøgning om optagelse af et barn i dagtilbud skal ske i digital form.

Til nr. 3

Det foreslås, at der med § 27 a fastsættes et krav til, at indgivelse af ansøgning til optagelse i dagtilbud fremover

skal ske digitalt. I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har delegeret optagelseskompetencen til en selvejende eller udlitciteret daginstitution eller en privat dagpleje, foreslås det videre, at kommunalbestyrelsen efter aftale med det enkelte dagtilbud skal kunne beslutte, at ansøgning skal indgives digitalt til den pågældende daginstitution eller private dagpleje.

Det slås med den foreslåede bestemmelse fast, at en ansøgning, der ikke indgives digitalt, vil blive afvist af kommunalbestyrelsen. Dette gælder dog ikke, hvis der foreligger særlige forhold.

Det foreslås, at ansøgning om optagelse til en plads i dagtilbud kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening, hvor særlige forhold gør sig gældende. I udgangspunktet skal kommunen bistå forældrene med rådgivning og vejledning i forhold til at anvende kommunens digitale selvbetjeningsløsning. Der kan dog være tilfælde, hvor forældre eller en forælder ikke med vejledningshjælp fra kommunen kan anvende den digitale selvbetjeningsløsning på grund af særlige forhold.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne ansøge om optagelse digitalt, skal kommunen efter det foreslåede anviser borgeren en anden måde at ansøge på end digitalt. Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgers beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom medarbejderen på borgerservicecenteret eller på biblioteket ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage ansøgningen digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge om optagelse digitalt. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan ansøge digitalt, og derfor skal ansøge digitalt. Særlige forhold vil eksempelvis også kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan ansøge om optagelse digitalt.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også forekomme helt særlige situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan ansøges digitalt. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningsystem ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anviser borgeren en anden måde at ansøge på, hvis deres selvbetjeningsystem er ude af drift.

Bestemmelsen sikrer således, at de pågældende forældre fortsat vil kunne benytte andre kanaler som f.eks. telefonisk kontakt til kommunen i forhold til ansøgning til en plads i dagtilbud. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, hvordan en ansøgning skal indgives i de tilfælde, hvor der ikke stilles krav om, at ansøgningen skal indgives digitalt. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2 *Særlige forhold*.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital ansøgningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondataskyttelse*.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem* og afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforlaget*.

Til § 3

(Indskrivning i folkeskolen og optagelse i skolefritidsordning)

Til nr. 1

Med den foreslåede § 38, *stk. 1*, foreslås det at gøre det obligatorisk for forældremyndighedens indehaver eller den, der faktisk sørger for et skoleøgende barn, at indgive digital ansøgning ved indskrivning af barnet i folkeskolen og ved optagelse af børn i skolefritidsordning. Bestemmelsen indebærer, at ansøgninger skal indgives via de digitale selvbetjeningsystemer, som kommunen stiller til rådighed. Det kan være forskelligt fra kommune til kommune, om indskrivning i skole og opskrivning til SFO er integreret i et og samme system eller i hvert sit system.

Kommunalbestyrelsen skal efter forvaltningslovens § 7, *stk. 1*, i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der har behov for bistand til digital kommunikation. Vejledningen kan ske såvel generelt, for eksempel på kommunens hjemmeside eller ved udarbejdelse af generelt informationsmateriale, som efter behov i konkrete tilfælde.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital løsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondataskyttelse*.

Det slås med den foreslåede bestemmelse fast, at en ansøgning, der ikke indgives digitalt, vil blive afvist af kommunalbestyrelsen. Dette gælder dog ikke, hvis der foreligger særlige forhold.

Det foreslås i *stk. 2*, at ansøgning kan indgives på anden vis end ved digital selvbetjening, f.eks. telefonisk, ved personligt fremmøde, skriftligt eller i særlige tilfælde eventuelt i papirform.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne ansøge om indskrivning i folkeskolen eller om optagelse i SFO digitalt, skal kommunen efter det foreslåede anviser borgeren en anden

måde at ansøge på end digitalt. Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom medarbejderen på borgerservicecenteret eller på biblioteket ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage ansøgningen digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge digitalt. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan ansøge digitalt, og derfor skal ansøge digitalt. Særlige forhold vil eksempelvis også kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan ansøge digitalt.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også forekomme helt særlige situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan ansøges digitalt. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningssystem ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvisе borgeren en anden måde at ansøge på, hvis deres selvbetjeningssystem er ude af drift.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen kan bestemme, at en ansøgning skal indgives mundtlig eller skriftlig, herunder eksempelvis i særlige tilfælde på en særlig blanket eller lignende, når særlige forhold, også efter at vejledning og bistand er givet, gør anvendelse af digitale løsninger vanskelig.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2 *Særlige forhold*.

Det følger af folkeskolelovens grundlæggende opbygning, at udformning af ansøgninger, indholds krav til og frister for ansøgninger fastsættes lokalt i kommunerne.

Med stk. 3 foreslås det, at en digitalt indgivet ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen, der vil være adressat for ansøgningen, dvs. på det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har adgang til at behandle eller læse ansøgningen. Der henvises til de generelle bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 4

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

(Sundhedskort og EU-sygesikringskort)

Til nr. 1.

Det foreslås, at overskriften til sundhedslovens kapitel 3 ændres, så den også omfatter digital selvbetjening ved bestilling af EU-sygesikringskort, jf. dette lovforslags § 4, nr. 3.

Til nr. 2.

Der foreslås en ny affattelse sundhedslovens § 12. Den nuværende affattelse vedrører regler for udstedelse m.v. af bevis for ret til ydelser efter sundhedsloven (sundhedskort). Med den foreslåede affattelse sikres hjemmel til, at ansøgning om sundhedskort (som hovedregel) skal indgives ved anvendelse af en digital selvbetjeningsløsning. Denne hjemmel omfatter også ansøgning om EU-sygesikringskort.

Den foreslåede affattelse af sundhedslovens § 12, stk. 1 er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i § 12, stk. 1. Der er dog som en konsekvens af den foreslåede affattelse foretaget en konsekvensrettelse, således at der sidst i bestemmelsen henvises stk. 5. Bestemmelsen vedrører fortsat alene sundhedskortet («det gule kort») og ikke EU-sygesikringskortet («det blå kort»).

Med den foreslåede affattelse af sundhedslovens § 12, stk. 2, foreslås det, at ansøgning om sundhedskort, jf. sundhedslovens § 12, stk. 1, og EU-sygesikringskort, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af EU-landenes sociale sikringsordninger, skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening) for henholdsvis det gule sundhedskort og den løsning som kommunen stiller til rådighed for ansøgning om det blå EU-sygesikringskort.

Anvendelsen mv. af EU-sygesikringskort er ikke reguleret i sundhedsloven, men følger af den nævnte EU-forordning. EU-sygesikringskortet anvendes til borgernes dokumentation af ret til sygehjælp ifølge reglerne i EU-forordningen. EU-sygesikringskortet udgives i et standardformat og med et dataindhold fastlagt efter regler fastsat i medfør af EU-forordningen. EU-reglerne regulerer ikke, i hvilken form borgerne kan bestille kortet. Med bestemmelsen fastlægges en pligt for borgerne til digital bestilling af kortet via kommunernes selvbetjeningsløsning.

Kommunerne vil efter persondataloven være forpligtet til at stille en sikker digital ansøgningsløsning til rådighed for borgerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 3.2 *Persondatabeskyttelse*.

Det slås med den foreslåede bestemmelse fast, at en ansøgning, der ikke indgives digitalt, vil blive afvist af kommunalbestyrelsen. Dette gælder dog ikke, hvis der foreligger særlige forhold.

Det fremgår af forslaget til affattelse af sundhedslovens § 12, stk. 3, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden, som er adressat for meddelelsen. Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.3 *Hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem*.

Den foreslåede affattelse af sundhedslovens § 12, stk. 4, indebærer, at ansøgning kan indgives på anden vis end ved digital selvbetjening efter stk. 2, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Når der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan eller ikke må forventes at kunne ansøge digitalt, skal kommunen efter det foreslåede anvise borgeren en anden måde at ansøge på end digitalt. Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom medarbejderen på borgerservicecenteret eller på biblioteket ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om borgeren vil kunne foretage ansøgningen digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogsvækkigheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan ansøge digitalt. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan ansøge digitalt, og derfor skal ansøge digitalt. Særlige forhold vil eksempelvis også kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan ansøge digitalt.

Udover særlige forhold hos borgeren kan der også forekomme helt særlige situationer, hvor omstændighederne ved ansøgningen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan ansøges digitalt. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningssystem ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at ansøge på, hvis deres selvbetjeningssystem er ude af drift.

Kommunalbestyrelsen kan kræve, at en ansøgning, der kan indgives på anden vis eksempelvis, skal være mundtlig eller skriftlig, herunder eksempelvis i særlige tilfælde afgives på en særlig blanket eller lignende.

Der henvises til de almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.2 *Særlige forhold*.

Den foreslåede affattelse af sundhedslovens § 12, stk. 5 er en videreførelse af den gældende bestemmelse i sundhedslovens § 12, stk. 2.

Forslaget til affattelse af sundhedslovens § 12, stk. 6, 1. punktum, er en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 12, stk. 3, men som med dette lovforslag foreslås flyttet til § 12, stk. 6. I bestemmelsen bemyndiges ministeren for sundhed og forebyggelse til at fastsætte nærmere regler om udstedelse og inddragelse af sundhedskort og det særlige sundhedskort.

For så vidt angår EU-sygesikringskortet foreslås det i sundhedslovens § 12, stk. 6, 2. punktum, at ministeren for sundhed og forebyggelse bemyndiges til at fastsætte regler om udstedelse og inddragelse af dette kort. Bemyndigelsesbestemmelsen vil blive anvendt til, at ministeren fastsætter nærmere regler om, hvordan ansøgning om EU-sygesikringskortet skal ske for personer, der eksempelvis ikke umiddelbart opfylder betingelserne for at få et dansk EU-sygesikringskort, fordi de ikke bor i Danmark, eller fordi de ikke er statsborger i et EU-/EØS-land, hvorfor kommunen skal træffe en konkret afgørelse om deres eventuelle ret til kortet efter EU-forordningens regler.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor i afsnit 4.4 *De konkrete områder omfattet af lovforslaget*.

Til § 5

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. december 2012. De enkelte offentlige myndigheder er ansvarlig for at stille en selvbetjeningsløsning til rådighed for borgerne, så det sikres, at de udvalgte selvbetjeningsløsninger kan anvendes ved lovens ikrafttræden, således at selvbetjening bliver obligatorisk digital.

Loven finder anvendelse for ansøgninger, anmeldelser, indberetninger mv., som borgerne indgiver fra og med den 1. december 2012. Ansøgninger, der er indgivet før lovens ikrafttrædelsestidspunkt, men som ikke er færdigbehandlet af myndigheden inden den 1. december 2012, er således ikke omfattet af kravet om obligatorisk digital selvbetjening.

Til § 6

Bestemmelsen i § 6 vedrører lovens territoriale anvendelsesområde. Det foreslås i stk. 1, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Lov om Det Centrale Personregister er delvist sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 1198 af 29. november 2006 om ikrafttræden for Grønland af lov om Det Centrale Personregister.

Det foreslås derfor i stk. 2, at den foreslåede § 1 ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1:

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 1

Økonomi- og Indenrigsministeriet

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 878 af 14. september 2009, som
ændret ved § 35 i lov nr. 1536 af 21. december
2010, foretages følgende ændringer:

§ 12. Enhver, der flytter, har pligt til senest 5 dage efter flytningen at anmelde denne til tilflytningskommunen. Anmeldelse kan også omfatte de medlemmer af husstanden, der flytter med, således at disse fritages for selv at anmelde flytningen.

Stk. 2. Anmeldelserne skal indeholde oplysning om den flyttendes

- 1) personnummer,
- 2) fulde navn eller adresseringsnavn,
- 3) hidtidige adresse og bopælskommune,
- 4) fremtidige adresse og bopælskommune og
- 5) flyttedato.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan kræve, at flytteanmeldelser skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan nægte at modtage flytteanmeldelser tidligere end 4 uger før den angivne flyttedato. Hvis kommunalbestyrelsen har en formodning om, at den anmeldte flytning ikke er korrekt, kan den til brug for sin stillingtagen anvende reglerne i § 10, stk. 2 og 3.

Stk. 5. Den, der har anmeldt en flytning, har ret til at få en kvittering af kommunalbestyrelsen for anmeldelsen.

Stk. 6. Hvis en flytning, der er anmeldt til en kommunalbestyrelse, opgives, skal anmelderen straks orientere kommunalbestyrelsen herom. Når flytningen er registreret i CPR, kan denne, herunder datoen for flytningen, kun ændres, hvis det over for kommunalbestyrelsen dokumenteres, at de registrerede oplysninger er forkerte.

1. § 12, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Flytning skal anmeldes ved anvendelse af den digitale flytteløsning, som tilflytningskommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Flytteanmeldelser, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog 3. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at anmeldelsen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at flytteanmeldelser, der kan indgives på anden måde end ved digital anmeldelse, skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket.«

2. I § 12 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. En digital anmeldelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 21. Der skal forevises den nødvendige dokumentation for oplysningerne i § 20 samt for, at vedkommende opfylder § 17.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan kræve, at enhver person, der er omfattet af en anmeldelse om tilflytning, inden registrering møder personligt frem.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal udtrykkeligt gøre tilflyttere, som angiver, at de er medlemmer af den danske folkekirke eller af et evangelisk-luthersk trossamfund i udlandet, opmærksom på, at dette indebærer, at de fremover vil stå registreret som medlemmer af folkekirken.

Stk. 4. Indenrigs- og socialministeren kan bestemme, at der ved tilflytningen skal gives flere oplysninger end angivet i § 20.

Stk. 5. § 12, stk. 3-6, og § 13, stk. 1, finder tillige anvendelse ved anmeldelse af tilflytning fra udlandet.

3. I § 21, stk. 5, ændres »§ 12, stk. 3-6« til: »§ 12, stk. 3, 4. pkt., og stk. 4-6«.

§ 26. Anmeldelserne om fraflytning til udlandet skal indeholde oplysning om den flyttendes

- 1) personnummer,
- 2) fulde navn eller adresseringsnavn,
- 3) hidtidige adresse og bopælskommune,
- 4) flyttedato samt
- 5) eventuel fremtidig adresse eller bopælsland.

Stk. 2. Som fraflytningsdato for personer, som bliver registreret i et andet nordisk land, anvendes den dato, indflytningslandet registrerer som tilflytningsdato. I alle andre tilfælde registreres udrejse-datoen som fraflytningsdato. Dette gælder også for udenlandsophold, som efterfølgende viser sig at få en sådan længde, at den pågældende skal registreres som udrejst, jf. § 24, stk. 1.

Stk. 3. Under udenlandsopholdet har vedkommende ret, men ikke pligt, til i CPR at få registreret den til enhver tid aktuelle udenlandsadresse samt en eventuel kontaktadresse her i landet, hvortil offentlige myndigheder og private kan sende vedkommendes post.

Stk. 4. Personer, som er tildelt et personnummer efter § 3, stk. 1, nr. 2 eller 3, eller § 3, stk. 6, har ret, men ikke pligt til at få registreret en eventuel kontaktadresse her i landet eller i udlandet, hvortil

offentlige myndigheder og private kan sende vedkommendes post.

Stk. 5. § 12, stk. 3-6, og § 13, stk. 1, finder tillige anvendelse ved anmeldelse af fraflytning til udlandet.

4. I § 26, *stk. 5*, ændres »§ 12, stk. 3-6« til: »§ 12, stk. 3, 4. pkt., og stk. 4-6«.

§ 2

Ministeriet for Børn og Undervisning

I lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 668 af 17. juni 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 275 af 5. april 2011, foretages følgende ændringer:

§ 23. Alle børn indtil skolestart har adgang til at blive optaget i et dagtilbud.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældre pasningsgaranti i dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3.

Stk. 3. Pasningsgarantien indebærer, at kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise plads i et alderssvarende dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, eller § 21, stk. 2 og 3, til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart. Ønsker forældrene en plads i umiddelbar forlængelse af de 26 uger, har kommunalbestyrelsen en frist på yderligere 4 uger til at tilbyde en plads.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for ansøgning om optagelse i et dagtilbud.

§ 27. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3. Forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønsker om optagelse i konkrete dagtilbud.

Stk. 2. Selvejende og udliciterede daginstitutioner og privat dagpleje med optagelseskompetence, jf. § 26, stk. 2, skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i tilbuddet.

Stk. 3. Privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i institutionen.

Stk. 4. Privatinstitutioner kan kun afvise at optage børn, såfremt der ikke er plads i institutionen.

1. § 23, *stk. 4*, ophæves.

2. § 27, *stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, herunder for ansøgning om optagelse, jf. dog § 27 a.«

3. Efter § 27 indsættes før overskriften før § 28:

»§ 27a. Ansøgning om optagelse til en plads i dagtilbud efter dagtilbudslovens § 19, stk. 2-4 og § 21, stk. 2 og 3, skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har delegeret optagelseskompetencen til en selvejende eller udliciteret daginstitution eller en privat dagpleje, jf. § 26, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen efter aftale med institutionen beslutte, at ansøgning skal ske digitalt til den enkelte daginstitution eller private dagpleje. Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.«

§ 3

Ministeriet for Børn og Undervisning

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 998 af 16. august 2010, som ændret ved § 2 i lov nr. 1569 af 21. december 2010, foretages følgende ændring:

1. Efter § 37 indsættes:

§ 38. Ansøgning om indskrivning af børn i folkeskolen og om optagelse af børn i skolefritidsordning skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke

§ 38. (Ophævet) [§ 38 står i folkeskolelovens kapitel 5 om undervisningspligt. Indskrivning og optagelse i folkeskolen og er tidligere i anden sammenhæng ophævet, dvs. ledig nu.]

Kapitel 3

Bevis for retten til ydelser efter loven

§ 12. Kommunalbestyrelsen udsteder et bevis til personer, der har ret til ydelser efter loven. Beviset gælder som dokumentation for retten til ydelser efter loven, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen udfærdiger bevis til personer omfattet af § 8, stk. 2, og § 10, samt i hvilket omfang beviset anvendes til dokumentation for ret til ydelser efter loven.

Stk. 3. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om udformning, anvendelse, indhold, udstedelse og inddragelse af de i stk. 1 og 2 omhandlede beviser samt om opkrævning af gebyr for beviser.

må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 3. En digital ansøgning anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunalbestyrelsen.

§ 4

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

I sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, som senest ændret ved lov nr. [xx af xx] 2012, foretages følgende ændringer:

1. I overskriften til kapitel 3 indsættes efter »loven«:

»og udstedelse af EU-sygesikringskort«

2. § 12 affattes således:

»§ 12. Kommunalbestyrelsen udsteder et bevis til personer, der har ret til ydelser efter loven. Beviset gælder som dokumentation for retten til ydelser efter loven, jf. dog stk. 5.

Stk. 2. Ansøgning om de i stk. 1 omhandlede beviser og om EU-sygesikringskortet, der udstedes med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale ansøgningsløsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for myndigheden, som er adressat for meddelelsen.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal kommunalbestyrelsen tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening efter stk. 2. Kommunalbe-

styrelsen bestemmer, hvordan en ansøgning omfattet af 1. pkt. skal indgives, herunder om den skal indgives mundtligt eller skriftligt.

Stk. 5. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter nærmere regler om, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen udfærdiger bevis til personer omfattet af § 8, stk. 2, og § 10, samt i hvilket omfang beviset anvendes til dokumentation for ret til ydelser efter loven.

Stk. 6. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter nærmere regler om udformning, anvendelse, indhold, udstedelse og inddragelse af de i stk. 1 og 5 omhandlede beviser samt om opkrævning af gebyr for udstedelse og fornyelse af beviser efter stk. 1. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter nærmere regler om udstedelse og inddragelse af de i stk. 2 omhandlede EU-sygesikringskort.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. december 2012.

Stk. 2. Loven finder alene anvendelse for ansøgninger, anmeldelser og indberetninger mv., der indgives den 1. december 2012 og senere.

§ 6

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.